

Synpunkter på lagstiftningsförslaget för NGT-växter

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) söker bidra till debatt om växtbiotekniken och dess tillämpningar. Projektet Växtnoden etablerades årsskiftet 2020/21 för information och aktuell kunskap till beslutsfattare inom politik och livsmedelskedja.

KSLA ser positivt på kommissionens förslag till lindrigare reglering av NGT-växter än vad som gäller för GMO.

Det finns inget som pekar på att NGT-tekniker i sig skulle innebära problem för människors och djurs hälsa eller miljön. Det är positivt att förslaget fokuserar på tillförda egenskaper i stället för den teknik som använts.

Inför fältförsök måste NGT1-växter gå igenom en verifieringsprocess som ska hanteras nationellt. Ett positivt beslut innebär möjlighet att genomföra fältförsök och senare kommersialisera den nya sorten. Om något medlemsland har någon invändning ska beslutet om verifiering tas av Standing Committee för livsmedel och djurhälsa med enkel majoritet av medlemsstaterna. Den sökande har möjlighet att komplettera sin ansökan med efterfrågade uppgifter.

Här behövs flera tydliggöranden. Finns det någon begränsning av vilka skäl ett medlemsland kan anföra i sina kommentarer? Hur ska det säkerställas att detta inte blir ett sätt för enskilda medlemsländer att blockera fältförsök i andra länder? Hur ska det värderas om antalet JA är fler än NEJ utan att det för den skull uppnås en enkel majoritet? Nedlagda röster bör anses vara nedlagda och inte räknas som NEJ-röster.

Det är inte rimligt att ha samma beslutsordning för verifiering av NGT1-status för fältförsök resp. utsläpp på marknaden. Beslut om fältförsök enligt Artikel 6 bör tas nationellt enligt subsidiaritetsprincipen. Den beslutsgång som föreslås i Artikel 7 bör gälla för ansökan om utsläpp på marknaden om vetenskapligt baserade invändningar har framförts inför beslut enligt Artikel 6.

GMO-märkning av livsmedel baserade på NGT2-växter innebär sannolikt att det inte blir några sådana produkter på marknaden även om de kan märkas med uppgifter om vilken egenskap som tillförts och varför. Däremot kan NGT2-växter som används enbart som foder tas fram och odlas eftersom lagkrav på märkning inte omfattar animalieprodukter som baserats på GMO-foder.

Förslaget ökar möjligheterna att nå målen i den Gröna Given. Växter med hållbar resistens mot skadegörare kan utvecklas, vilket minskar beroendet av kemiska bekämpningsmedel. AgriFood Economics Centre har genomfört en studie av ekonomiska effekter av två konkreta exempel på NGT-potatis. Studien har presenterats 16 oktober 2023.

En definition av NGT1-växter som bygger på kvantitativa mått (dvs 20 nukleotider/20 förändringar) är inte vetenskapligt motiverad. Antalet förändringar vid mutationsförädling är mycket större, vilket inte bedöms innebära risker. Hur ska kommissionen säkerställa att detta mått inte blir ett hinder för utvecklingen av NGT1-sorter i växter med komplexa genuppsättningar som vete och potatis?

Utvecklingen av de nya genomiska teknikerna går snabbt. Det är viktigt att definitioner av NGT-växter ses över kontinuerligt.

Enligt förslaget ska alla NGT-växter vara förbjudna i den ekologiska odlingen. På sikt innebär det att ekologisk odling blir hänvisad till utsäde från företag som väljer att enbart förädla för denna marknad.

Förbudet mot NGT-sorter i den ekologiska odlingen bör strykas. Reglering av den ekologiska produktionen bör samlas i förordningen om ekologisk produktion. Restriktioner och förhållningssätt därutöver för ekologisk produktion är upp till resp. organisationer.

Förpackningar av utsäde och fröer av NGT1-sorter borde inte märkas. Det räcker med att aktuella NGT1-sorter är förtecknade i en publik databas..

Det blir problem med import av NGT-grödor från länder som inte har samma reglering. Ska alla importerade NGT-växter behandlas som NGT2 i avsaknad av verifieringsprocess? Import från länder som likställt NGT med konventionell förädling utan att komma i konflikt med WTO-regler? Hur ska detta kontrolleras om det saknas möjlighet att spåra NGT-växter?